

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-4-23 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-33/514-187
Karar Tarihi : 22.4.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan)
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Neşe Nur ONUKLU, Canan KARAMANOĞLU

C. BAŞVURAN : Şenol NAİBOĞLU
San-Mar Denizcilik ve Taş. Tic. Ltd. Şti.
Acıbadem Cd. Cerrah Saliha Sk.

D. HAKKINDA İNCELEME

20 YAPILAN : Vapur Donatanları ve Gemi Acenteleri Derneği
Kılıç Ali Paşa Mh. İlyas Çelebi Sk. No:23
Cihangir/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Vapur Donatanları ve Gemi Acenteleri Derneği (Dernek)'nin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanmış olan "Gemi Acentelik Hizmetleri Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ"de düzenlenen fiyat tarifesini bir sirküler ile yayımladığı, bu tarifenin altında hizmet veren gemi acenteleri hakkında ceza uyguladığı ve bu acentelerin acentelik lisanslarını iptal ettiği iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda, Dernek'in Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanmış olan 2008/1 sayılı "Gemi Acentelik Hizmetleri Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ"de düzenlenen fiyat tarifesini 10.3.2008 tarih ve 1.3/170-139 sayılı sirküler ile yayımladığı, bu tarifenin altında hizmet veren gemi acenteleri hakkında ceza uyguladığı ve bu acentelerin lisanslarının iptal edildiği belirtilmiş ve söz konusu tarifenin rekabete uygun olup olmadığı ve ayrıca Dernek'in üyelerini bu tarifeye uymaya zorlama yetkisinin bulunup bulunmadığı hususunda kendisine bilgi verilmesi talep edilmiştir.

40 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 20.1.2010 tarih ve 576 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 22.2.2010 tarih ve 2010-4-23/İİ-10-BK sayılı İlk İnceleme Raporu, 4.3.2010 tarih ve 10-21 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığı belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 10-21/283-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 13.4.2010 tarih ve 2010-4-23/ÖA-10-NNO sayılı Öneri Raporu 16.4.2010 tarih ve REK.0.08.00.00-110/140 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-33 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

- Vapur Donatanları ve Acenteleri Derneği hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı,

50 - Rekabeti sınırlayıcı nitelikte hükümleri içermesi nedeniyle Gemi Acentelik Hizmetleri Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ hakkında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na 4054 sayılı Kanun'un 27. maddesinin (g) bendi kapsamında görüş

gönderilmesinin uygun olacağı ifadelerine yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Öneri Yapılan Taraf: Vapur Donatanları ve Acenteleri Derneği

6.11.1902 tarihinde kurulan Dernek, mevcut ismini 7.10.1983 tarihinde almıştır. Derneğin amacı, Tüzüğünde, "Deniz nakliyatı ile ilgili konularda, üyeler arasında mesleki ve sosyal dayanışmayı sağlamak ve bu amacın tahakkuku için;

60 a. Deniz nakliyatı konusundaki ilerleyişi takip etmek ve bunları üyelerine duyurmak,

b. Konu ile ilgili konferans ve seminerler tertip etmek ve bunları üyelerine bildirmek,

c. Deniz nakliyatına ait istatistikleri tutmak, hizmet ve mesleği ilgilendiren tarifeleri neşretmek,

d. Eğitim, sağlık ve çeşitli sosyal konularda, doğrudan doğruya veya mevcut kuruluşlara yardım suretiyle, topluma yararlı eser ve işler yapmaya çalışmak"

olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Deliller

I.2.1. 10.3.2008 tarih ve 1.3/170-139 Sayılı Sirküler

70 Şikâyete konu olan ve Dernek internet sitesinde yayımlanan 10.3.2008 tarih ve 1.3/170-139 sayılı dernek sirküleri aşağıdaki gibidir:

"Gemi Acentelik Hizmetleri Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ (İTG:2008/1)" 10.03.2008 tarih ve 26812 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve yeni tarifede ücret tarifesi Dolardan Euro'ya çevrilmiş olup, 8/1/2004 tarihli ve 25340 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gemi Acentelik Hizmetleri Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ (İç Ticaret: 2004/1) yürürlükten kaldırılmıştır.

80 *Tebliğin Cezai Hükümler başlığını taşıyan 10. maddesi "Gemi acenteliği faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, bu Tebliğde belirtilen esaslar ile ekte sunulan taban ücret tarife cetvellerini uygulamakla yükümlüdür. Bu Tebliğ ekinde belirtilen taban ücretlerden aşağı hizmet alınamaz ve satılamaz. Bu uygulama*

dışına çıkanlar; diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 87 ve 93 üncü maddelerine istinaden Deniz Ticaret Odaları tarafından cezalandırılır." şeklinde düzenlenmiş olup, "Gemi Acenteleri Hakkında Yönetmelik" in 21. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "Gemi acenteleri verdikleri acentelik hizmetlerinde, belirlenen ve onaylanan gemi acenteliği hizmetleri ücret tarifesi hükümlerine uymak zorundadırlar" hükmü ve ayrıca aynı yönetmeliğin 14. maddesinin 2. fıkrası gereği tüm acentelerin bu tarife uymaları zorunludur."

I.2.2. Dernek Yetkilisi ile yapılan Görüşmeye İlişkin Bilgi Tutanağı

- 90 Dernek yetkilisi, görevli raportörler ile yaptığı görüşmede; Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yönetmelik ile düzenlediği gemi acentelik hizmetleri taban fiyat tarifesinin Dernek internet sitesi üzerinden sirküler ile üyelerine duyurulduğunu; bunun dışında Derneğin tespit ettiği veya yayımladığı başka ücret tarifesinin bulunmadığını; Bakanlığın yayımladığı fiyat tarifesine uymayan üyeler için Deniz Ticaret Odaları'nın 5174 sayılı Kanun çerçevesinde yaptırım uygulama yetkisinin bulunduğu; Derneğin üyelerin fiyat tarifesine uygun davranıp davranmadıklarını takip etmek gibi bir misyonu bulunmadığı gibi, uymayan üyeler için de herhangi bir yaptırımın söz konusu olmadığını; Derneğin bilgisi dâhilinde yakın zamanda Deniz Ticaret Odası tarafından taban fiyat tarifesine uyulmaması nedeniyle yaptırım uygulanan firma bulunmadığını; kendilerinin de üyeliğine son verdikleri ya da uyarıda buldukları üyelerinin bulunmadığını ifade etmiştir.

I.2.3. Değerlendirme

Yukarıda yer verilen tespitlerden şikâyete ilişkin olarak incelenmesi gereken iki temel hususun ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Bunlardan ilki, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının gemi acentelerinin uygulayacağı fiyatlara yönelik olarak bir fiyat tarifesi yayımlamasının acentelik hizmetlerindeki rekabeti nasıl etkilediği, ikincisi ise, Dernek'in üyelerini anılan Tebliğ'e uymaya zorlaması ve uymayan teşebbüsleri cezalandırdığı iddialarının doğru olup olmadığıdır.

- 110 Teşebbüsler arasında bir anlaşma veya bir teşebbüs birliği kararı ile fiyat belirlenmesi, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yasaklanan eylemlerdendir. Ancak fiyat tarifelerinin idarenin düzenleyici bir işlemi niteliğinde ortaya çıkması halinde, bu tür uygulamalar teşebbüsler arası bir anlaşma veya teşebbüs birliği kararı olarak değerlendirilemeyecektir. Dolayısıyla bu işlemlere karşı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamanın uygulanması mümkün değildir.

- 120 İkinci hususa ilişkin olarak ise, Dernek tarafından 10.3.2008 tarih ve 1.3/170-139 sayılı ile Dernek internet sitesinde yayımlanan şikâyete konu duyurunun Sanayi ve Ticaret Bakanlığının çıkardığı ve Resmi Gazete'de yayımlanan Tebliğ'in ilgili hükümlerinin tekrarından ibaret olduğu tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle, Dernek söz konusu Tebliğ hükümleri çerçevesinde üyelerinin uymakla yükümlü oldukları fiyat tarifesini duyurmaktadır. Bu çerçevede, Dernek'in anılan duyurusunun 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan şekilde bir fiyat tespiti olmadığı anlaşılmıştır. Diğer taraftan, Dernek'in üyelerini Bakanlık tarafından yayımlanmış olan tarife uyma konusunda zorladığına veya anılan tarife uymayan üyelerinin acentelik lisansını iptal ettiğine dair herhangi bir

10-33/514-187

bulguya da rastlanmamıştır. Dolayısıyla, Dernek hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında bir soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

J. SONUÇ

130

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.